

กลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร
วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี
Management Strategies for Expanding the Opportunities
of Professional Education with the Partner Networks
of Lopburi Polytechnic College

จตุพร หมอโอสถ

Jatuphorn Mor-Osoth

วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000

Lopburi Polytechnic College, Lopburi 15000

Corresponding Author : E-mail : Jatuphorn1973@gmail.com

Received: 6 September. 2022; Revised: 12 September. 2022; Accepted: 23 September. 2022;

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการสภาพแวดล้อมภายในภายนอก และสภาพการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร ผู้วิจัยได้การศึกษาสภาพ แนวทาง และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 16 คน และสัมภาษณ์แนวการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน รวมทั้งผลการวิเคราะห์ SWOT ตรวจสอบกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี และประเมินกลยุทธ์โดยใช้กลยุทธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 34 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรีที่พัฒนาขึ้นมี 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร 2) พัฒนาโครงสร้างและกลไกการกลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา 4) เสริมสร้างความสามารถของผู้เรียนในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสู่มาตรฐานสากล 5) พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการใช้ทักษะชีวิต 6) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร และ 7) เร่งรัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้เรียนหลังการใช้กลยุทธ์มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการใช้กลยุทธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินพบว่า กลยุทธ์ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

Abstract

The purposes of this research were to : 1) study conditions of the internal and external environment administrative Expanding vocational education opportunities by partner networks of Lopburi Polytechnic College, 2) develop management strategies for expanding professional education opportunities by partner networks, and 3) assess management strategies for expanding professional education opportunities by partner networks. The researcher studied factors and guidelines from 16 school administrators and teachers. Moreover, 5 experts were interviewed for the management of professional education opportunities by a partner network including SWOT analysis by 9 experts. The management strategies were trial and evaluated by 34 participants who were the strategic management users and experts. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The results of this study showed that the management strategies for expanding professional education opportunities with the partner networks of Lopburi Polytechnic College consisted of 7 strategies : 1) promote the management of the expansion of professional education opportunities through a network of partners; 2) develop a structure and strategy mechanism for expanding vocational education opportunities through partner networks; 3) build a network of cooperation to expand vocational education opportunities with communities and agencies outside the school; 4) improve learners' ability to communicate and use technology to international standards; 5) develop learners' problem solving and life skills; 6) develop follow-up systems and tracking mechanisms and evaluate the performance by using strategies to expand vocational education opportunities through partner networks; and 7) accelerate the improvement and development of business performance by employing vocational education opportunities expansion strategies through partner networks. The results of the strategy experiment showed that the opinions of school administrators and teachers were at a high level. The students' opinions after using the strategy were significant higher than that before the use of the strategy at 0.05 level with very high satisfaction. The overall evaluation results showed that most strategies had the highest level of congruency, high level of feasibility, and the highest level of usefulness.

Keywords : strategies, opportunity expansion for vocational education by partner network, Lopburi Polytechnic College

1. บทนำ

โลกปัจจุบันอยู่ในยุคกระแสเทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้อิทธิพลของข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้องค์การต่าง ๆ ในสังคมจะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีและการศึกษา กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาของประเทศ ด้วยเหตุที่ว่าแรงขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนล้วนมาจากการที่ประชาชนมีการศึกษาที่ดี การให้การศึกษาแก่ประชาชนจะเป็นเครื่องมือขจัดความไม่รู้ เพิ่มศักยภาพด้านสติปัญญา ให้กับประชาชน ให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง [1] และในขณะเดียวกันสังคมยุคใหม่มีความต้องการบุคลากรที่มีการศึกษาและมีคุณภาพ รวมทั้ง ต้องการผู้ที่มีสมรรถนะสูงที่สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ [2]

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ได้บัญญัติหลักการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้ง เป็นการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา อีกทั้งยังเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และกำลังคนอาชีวศึกษาของประเทศให้มีสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ [3] ซึ่งข้อดีและประโยชน์ที่ได้รับจากการขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย 2) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างสถานศึกษาและเครือข่ายผู้ร่วมงานทุกระดับ 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 4) ช่วยให้ผู้บุคลากรเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร 5) ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น [4]

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการปฏิบัติงานโดยตรงในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้ประชาชนอย่างทั่วถึงตลอดชีวิต มีคุณภาพได้มาตรฐาน และจัดการองค์ความรู้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและอาชีพอิสระ สอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งสถานศึกษา โดยเฉพาะวิทยาลัยสารพัดช่างถือเป็นหน่วยงานหลักทางการศึกษา ที่มีหน้าที่ฝึกอบรมวิชาชีพและวิชาชีพพระยะสั้นที่หลากหลายให้ประชาชนระดับปฏิบัติการ และการดำเนินการบริหารงานร่วมกับเครือข่ายยังมีปัญหาทั้งระดับองค์การ ระดับบุคคล อยู่ในระดับมาก จึงเป็นที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ที่ให้ทุกฝ่ายทุกองค์การเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด อีกทั้ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเฉพาะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน การกำหนดนโยบายและร่วมตัดสินใจด้านการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่เปิดโอกาสและเปิดใจยอมรับการทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา แม้ว่าจะมีกฎหมายทางการศึกษาและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการกระตุ้นและผลักดันให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้นก็ตาม สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง [5] ที่กล่าวถึงการพัฒนาการจัดการศึกษาวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรคในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และจากการรายงานสรุปผลการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษายังไม่มีความหลากหลายและตอบสนองผู้เรียนเท่าที่ควร สถานศึกษาส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาในระบบอย่างเดียว นอกจากนั้น บุคคลและสถาบันทางสังคมยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย [6]

บทความวิจัย

วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น และหลักสูตรเสริมวิชาชีพมัธยม ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน และชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้กำหนด นโยบายการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่หลากหลาย มาร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เกิดความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้เกิดประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี [7] ได้สรุปข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน และดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช [8] ที่กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้สำหรับการศึกษาในอนาคต การสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้ในการปฏิรูป การอาชีวศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ 1) ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรของสถานศึกษากับความต้องการของ บุคคลในชุมชนหรือสังคม 2) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและสถานประกอบการในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต 3) คุณภาพคุณลักษณะสำคัญของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาต้องเป็นที่ยอมรับ ของสังคม [6]

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการขยายโอกาส ทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี เพื่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ มีความเหมาะสม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพของครูผู้สอน เพื่อส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ มีทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นกำลังคนอาชีวศึกษา ที่สำคัญของประเทศ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วย เครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงการบริหารในเชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับเครือข่ายพันธมิตร และสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จะสามารถนำกลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ ด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพ การสภาพแวดล้อมภายในภายนอก และสภาพการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษา วิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี
- 2.2 เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร
- 2.3 เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ แนวทาง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาแนวทางการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บุคลากรในวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) ครูผู้สอน จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 16 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) แจกแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี 3) ติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยการสัมภาษณ์

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม และการใช้กลยุทธ์ในการบริหาร ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือเพื่อขอความความร่วมมือบุคลากรของวิทยาลัยที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์และจดบันทึกด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยนักวิจัยเป็นผู้บันทึกเทป ระหว่างวันที่ 3 – 25 กุมภาพันธ์ 2563 รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการนำด้านการควบคุมและติดตาม และด้านการปรับปรุงและพัฒนา รวมทั้งศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากกรอบปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

บทความวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และการจัดทำร่าง กลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา กลยุทธ์ จำนวน 20 คน โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อม ภายนอก และยกร่างกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัย สารพัดช่างลพบุรี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือและเชิญบุคลากรของวิทยาลัยที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดการประชุมในวันที่ 16 – 17 เมษายน 2563 ณ ห้องประชุมวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกเกี่ยวกับการบริหารการขยายโอกาส ทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยมีกรอบการพิจารณาตามประเด็น หลักที่ผู้วิจัยยกร่างมาประกอบการพิจารณา ประกอบด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง/กฎหมาย และด้านเทคโนโลยี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกตามกระบวนการ วิเคราะห์ SWOT และจัดทำร่างกลยุทธ์โดยใช้เทคนิค SWOT Matrix ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2.2 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่าย พันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการพัฒนากลยุทธ์ ด้านการบริหารงานวิชาการ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้ตรวจสอบร่างกลยุทธ์ จำนวน 9 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมสัมมนา นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะดำเนินการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ ในวันที่ 21 มกราคม 2563 เวลา 09.00 น. – 12.00 น. ณ ห้องประชุมวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ความถูกต้องของกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษา วิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ตามประเด็นในการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในขั้นตอนการทดลองใช้กลยุทธ์ ตั้งแต่กันยายน 2563 – ตุลาคม 2564 ได้แก่ บุคลากรของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน และนักศึกษา จำนวน 76 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการแปลงกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ ด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี สู่การปฏิบัติ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ทำบันทึกข้อความเพื่อขออนุญาตทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร 2) ผู้วิจัยจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับปฏิทินการปฏิบัติงาน วิธีการดำเนินการตามคู่มือ และวิธีประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ การจัดการสนทนากลุ่ม และการใช้แบบสอบถาม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4.1 การประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยการสนทนากลุ่ม

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน จำนวน 16 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่นำกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ไปทดลองใช้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อการประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความเพื่อขออนุญาตให้บุคลากรของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2564 เพื่อร่วมกันประเมิน พิจารณาความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยพิจารณาตามองค์ประกอบของกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4.2 การประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยใช้แบบสอบถาม

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ นักวิชาการที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารและการพัฒนากลยุทธ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ซึ่งมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ออกจากวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ส่งแบบสอบถามการประเมินกลยุทธ์ ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ ติดตาม รวบรวมแบบสอบถามที่ส่งคืนมา นำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้านความสอดคล้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ความหมายข้อมูล

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลศึกษาสภาพ แนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ ด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติด้านการจัดองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการควบคุมและติดตาม ด้านการปรับปรุงและพัฒนา และด้านการนำ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ด้านที่การเมือง/กฎหมาย ด้านงบประมาณ และด้านครูผู้สอน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร ด้านการวางแผน พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการวางแผนงานด้านวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ด้านการจัดองค์กร พบว่า ควรจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาชีพ แบบมีส่วนร่วมและควรจัดบุคลากรที่รับผิดชอบงานตามหน้าที่ให้เหมาะสม ด้านการนำ พบว่า พัฒนาศักยภาพให้มีความรู้และทักษะทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ด้านการควบคุมและติดตาม พบว่า ควรมีเครื่องมือสำหรับการประเมินการดำเนินงานวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพและควรกำหนดขอบข่ายและทีมงานในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ ในการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานและผลการประเมินให้ถูกต้อง และหลากหลาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี โดยใช้เทคนิค SWOT สรุปได้ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมภายใน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุ/อุปกรณ์ พบว่า อันดับความสำคัญของจุดแข็ง (Strengths) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีการกำกับติดตามการเรียนการสอน ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการร่วม กิจกรรมทางสังคมเป็นอย่างดี อันดับความสำคัญของจุดอ่อน (Weaknesses) ผู้บริหารมีการประสานงานกับ สถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอก ในการร่วมกันวางแผนบริหารงานวิชาการน้อยและไม่ต่อเนื่อง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ขาดทักษะในการจัดทำแผนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี พบว่า อันดับความสำคัญของโอกาส (Opportunities) มีนโยบายเรียนฟรีของรัฐบาลช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ อันดับความสำคัญของอุปสรรค (Threats) มีนโยบายของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ค่านิยมของคนในสังคมส่วนใหญ่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ

ผลการพัฒนาหลักสูตรการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี มีวิสัยทัศน์ ที่มุ่งจัดการศึกษาให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกหลักสูตร มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ คุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีพันธกิจ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบบริหารและ จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน 2) จัดการศึกษา ด้านวิชาชีพให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ คุณธรรม จริยธรรม 3) สร้างความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระดับชุมชน และนานาชาติ 4) พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย ในการพัฒนาการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน

และตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม เป้าประสงค์ มี 4 ข้อ ได้แก่ 1) เพิ่มจำนวนผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียน บริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวทาง เป้าประสงค์สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 2) จัดและส่งเสริมการฝึกอบรม วิชาชีพให้มีคุณภาพมาตรฐาน 3) ภาศิเครือข่ายการจัดการอาชีวศึกษา 4) นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ การประกอบ อาชีพอิสระ งานวิจัยได้รับการส่งเสริมพัฒนา ให้มีคุณภาพในระดับชาติและนานาชาติ ด้านกลยุทธ์ มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดทำการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร มี 5 ตัวชี้วัด 3 โครงการ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาโครงสร้างและกลไกกลยุทธ์การขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่าย พันธมิตร มี 5 ตัวชี้วัด 4 โครงการ กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือการขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพ กับชุมชนและหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา มี 6 ตัวชี้วัด 6 โครงการ กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างความสามารถ ของผู้เรียนในการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีสู่มาตรฐานสากล มี 5 ตัวชี้วัด 3 โครงการ/กิจกรรม กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนา ผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการใช้ทักษะชีวิต มี 8 ตัวชี้วัด 3 โครงการ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบ และกลไกการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์การขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่าย พันธมิตร มี 4 ตัวชี้วัด 5 โครงการ กลยุทธ์ที่ 7 เร่งรัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์ การขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร มี 4 ตัวชี้วัด 4 โครงการ

การทดลองใช้กลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน หลังการใช้กลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของ ผู้เรียนหลังการใช้กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินกลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่าง ลพบุรี พบว่า มีความสอดคล้องของกลยุทธ์ โดยภาพรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ของกลยุทธ์มีความสอดคล้อง ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ของกลยุทธ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน พบว่า องค์ประกอบของกลยุทธ์ การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี มีความสอดคล้อง และวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรม มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 การศึกษาสภาพ แนวทาง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ ด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี จากผลการศึกษาสภาพการบริหารการขยายโอกาส ทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการควบคุมและติดตาม ด้านการปรับปรุงและพัฒนา และด้านการนำ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี เห็นความสำคัญ ของการบริหารงานการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร เพราะการโอกาส ทางการศึกษาวิชาชีพเป็นงานหลักของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ [9] ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบ ที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสนใจและรับผิดชอบในความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ผู้บริหารจึงต้องตระหนักเห็นความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา อีกทั้ง

บทความวิจัย

ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนีย์ ชัยสุขสังข์ [10] ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 2 ที่พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร มีจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะคุกคาม คือนโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

5.2 การพัฒนากลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี พบว่ามี กลยุทธ์ 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการจัดทำบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร 2) พัฒนาโครงสร้างและกลไกกลยุทธ์การขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือการขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพกับชุมชน 4) เสริมสร้างความสามารถของผู้เรียนในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสู่มาตรฐานสากล 5) พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและการใช้ทักษะชีวิต 6) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์การขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร และ 7) เร่งรัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์การขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร ซึ่งกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพในด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนี้ ดำเนินการจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนีย์ ชัยสุขสังข์ [10] ที่กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับองค์กร ซึ่งองค์กรจะกำหนดกลยุทธ์ได้นั้นต้องรู้สถานภาพหรือสภาวะขององค์กรของตนและยังต้องมีกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับแนวคิดของ จารุณี ไกรแก้ว [11] ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ ที่ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ SWOT 2) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ 3) การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ 4) การกำหนดเป้าหมาย 5) การกำหนดตัวชี้วัด 6) การกำหนดกลยุทธ์ จะสามารถส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์

5.3 การทดลองใช้กลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี

5.3.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน หลังการใช้กลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ก่อนการนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนี้มาใช้ในสถานศึกษา ยังไม่มีการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตรที่เป็นลายลักษณ์อักษร การบริหารหรือการดำเนินการศึกษาวิชาชีพไม่มีกลยุทธ์การบริหารที่เป็นรูปธรรมชัดเจน จึงทำให้ผลการสอบถามความคิดเห็นหลังการใช้กลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยที่สูงอยู่ในระดับมาก และที่สำคัญกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นกลยุทธ์ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ มีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องอย่างหลากหลายและพัฒนากลยุทธ์อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับแนวคิดของ พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต [12] ที่กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญตามวงจรการวางแผนและการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการกำกับติดตามและประเมินกลยุทธ์ กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้เป็นกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ซึ่งสอดคล้องกับ เรวัตร์ ชาตรีวิชญ์ [13] ที่กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ คือ แนวทางที่ดีที่สุด และสามารถเปลี่ยนสถานการณ์ให้กลับเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

5.3.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด การนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการบริหารทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข มีสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับแนวคิดของ จิรวรรณ โคตรสมบัติ [14] ที่กล่าวถึงสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา และการใช้ทักษะชีวิต ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สคราญ วิเศษสมบัติ [15] ที่กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5.4 การประเมินกลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี พบว่า มีผลการประเมินด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นครั้งนี้ มีขั้นตอนกระบวนการพัฒนาที่ถูกต้องเหมาะสม มีความสอดคล้องของขั้นตอนการพัฒนา ซึ่งมีกระบวนการ 1) ศึกษาสภาพ แนวทาง และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนากลยุทธ์ มีการวิเคราะห์ SWOT Analysis และการยกร่างกลยุทธ์ รวมทั้งการตรวจสอบกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารและการพัฒนากลยุทธ์ 3) มีการทดลองใช้กลยุทธ์ และ 4) มีการประเมินกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น โดยการสนทนากลุ่มกับผู้ที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ และจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ผลการประเมินการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ระดับมาก [6] สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สงวน หอกคำ [16] ที่ได้รายงานผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนีย์ ชัยสุขสังข์ [10] ที่ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่พบว่า กลยุทธ์มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

6. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ แนวทาง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการด้วยกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี พบว่า สภาพการบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติ ด้านการจัดองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการนำ ด้านการควบคุมและติดตาม และด้านการปรับปรุงและพัฒนา

ตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี พบว่า กลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ มีความเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตรของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตรของวิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 การประเมินกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์การบริหารการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี องค์ประกอบของกลยุทธ์ ที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกัน

บทความวิจัย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร เพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7.1.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาแบบการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพด้วยเครือข่ายพันธมิตร

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการพัฒนาแบบการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อรองรับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] อภิสิทธิ์ ฤทธิเจริญ. (2554). รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. (ปริญญาคุชฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- [2] พลสันห์ โพธิ์ศรีทอง. (2555). ประสิทธิภาพของการสอนและการพัฒนาครูในศตวรรษใหม่. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวาน กราฟฟิคจำกัด.
- [4] สันติ บุญภิรมย์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- [5] รุ่ง แก้วแดง. (2549). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [6] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565 จาก <http://www.onec.go.th/onecmain/>
- [7] ทิศนา ขัมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] วิจารย์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
- [9] จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2555). การบริหารงานวิชาการ. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/344746>
- [10] สุนัย ชัยสุขสังข์. (2557). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนทางเลือก. คุศาสตรคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] จารุณี ไกรแก้ว. (2557). การจัดทำแผนกลยุทธ์. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558
- [12] พิชาย รัตนดิถ ฌ ภูเก็ต. (2552). องค์การและการบริหารจัดการ. นนทบุรี : ธิงค์ บียอนด์บุ๊คส์.
- [13] เรวีร์ ชาตรีวิศิษฐ์ . (2553). การจัดการเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : ถึงทรัพย์การพิมพ์.
- [14] จิรวัฒน์ โคตรสมบัติ. (2556). สมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565, จาก <https://sites.google.com/site/mrjis>
- [15] สคราญ วิเศษสมบัติ. (2558). การพัฒนาผู้เรียน. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/519752>
- [16] สงวน หอกคำ. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยเทคนิคในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.